

Rapport

momskompensasjonsordningen

2013

Rapport om momskompensasjonsordningen 2013

For å samle inn erfaringer rundt momskompensasjonsordningen i 2013, ble et spørreskjema sendt ut til alle medlemmer i Frivillighet Norge 20. september 2013, etter at organisasjonene hadde søkt, men før søknadene var behandlet i Lotteri- og stiftelsestilsynet (LT).

Undersøkelsen ble fulgt opp av to purringer med endelig frist 9. oktober. Frivillighet Norge har gjennomført tilsvarende undersøkelser siden 2010. Undersøkelsen dekker faktisk søknadsbeløp, estimert mulig søknadsbeløp, erfaringer med søknadsprosessen og hvordan ordningen fungerer.

Svarprosent

Svarprosenten i 2013 i forhold til antall medlemmer i Frivillighet Norge er på 55,5 % (mot 65,5 % i 2012, 70 % i 2011 og 41,6 % i 2010). En respondent har reservert seg mot undersøkelsen. Årsaken til lavere svarprosent kan ligge i en formell feil som oppsto ved utsendelsen da undersøkelsen ble sendt ut til de generelle mailadressene (post@alle medlemmer.no) og ikke direkte til generalsekretær/daglig leder.

Antall respondenter var 157, hvorav 131 har søkt kompensasjon. Det har vært viktig at også organisasjoner som ikke har søkt momskompensasjon skulle besvare undersøkelsen, fordi det gir innblikk i årsaker til at organisasjoner ikke deltar i ordningen.

Søkermodell

Forenklet søkemodell er fortsatt mest brukt. Ca. 90,5 % av respondentene valgt å bruke forenklet søknadsmodell i 2013. Tilsvarende i tidligere undersøkelser var tallene:

- 90 % i 2012
- 91 % i 2011
- 90,8 % i 2010

Bransjefordeling i momskompensasjonsundersøkelsen

	Bransjer	Prosent	Antall org
1	Interesseorganisasjoner	26 %	41
2	Kunst og kultur	16 %	26
3	Internasjonale organisasjoner	12 %	20
4	Tros- og livssynsorganisasjoner	11 %	18
5	Sosiale tjenester	10 %	17
6	Rekreasjon og sosiale foreninger	10 %	16
7	Helse	8 %	14
8	Interesseorganisasjoner rusfeltet	2 %	4
8	Utdanning og forskning	2 %	4
9	Idrett	1 %	3
10	Natur-, miljø- og dyrevern	1 %	2
10	Annet	1 %	2
	Totalt	100	157

Det er noen mindre endringer i hvor mange fra hver bransje som har svart i 2013 i forhold til

2012. Bransjefordelingen viser likevel bredden i deltakelse, at momskompensasjonsordningen er viktig for hele frivillig sektor.

Respondentenes totale søknadsbeløp

De 80,9 % av respondentene som i 2013 søkte om momskompensasjon har søkt om 1,165 mrd. kr. Tilsvarende i tidligere undersøkelser var tallene:

- 83 % og 1,059 mrd. kr. i 2012
- 79 % og 1,043 mrd. kr. i 2011
- 88 % og 866 mill. kr. i 2010

Beløpet i undersøkelsen for 2013 dekker ca. 82 % av det totale søknadsbeløpet LT oppgir at det er søkt om på sin nettside. Her oppgis det at det totale søknadsbeløpet utgjør 1,423 mrd. kr. (mot 1,3 mrd. kr. i 2012 og 1,214 mrd. kr. i 2011).

Respondentene antar de kunne søkt om mer under optimale forhold

Av alle respondentene i undersøkelsen svarer 35,7 % at de kunne søkt kompensert mer enn de faktisk søkte om, dersom forholdene hadde vært optimale. Disse anslår at de kunne søkt om i overkant av 345 mill. kr. mer under optimale søkeforhold. Tilsvarende i tidligere undersøkelser var tallene:

- 30,7 % og 399 mill. kr. i 2012
- 37,7 % og 390 mill. kr. i 2011

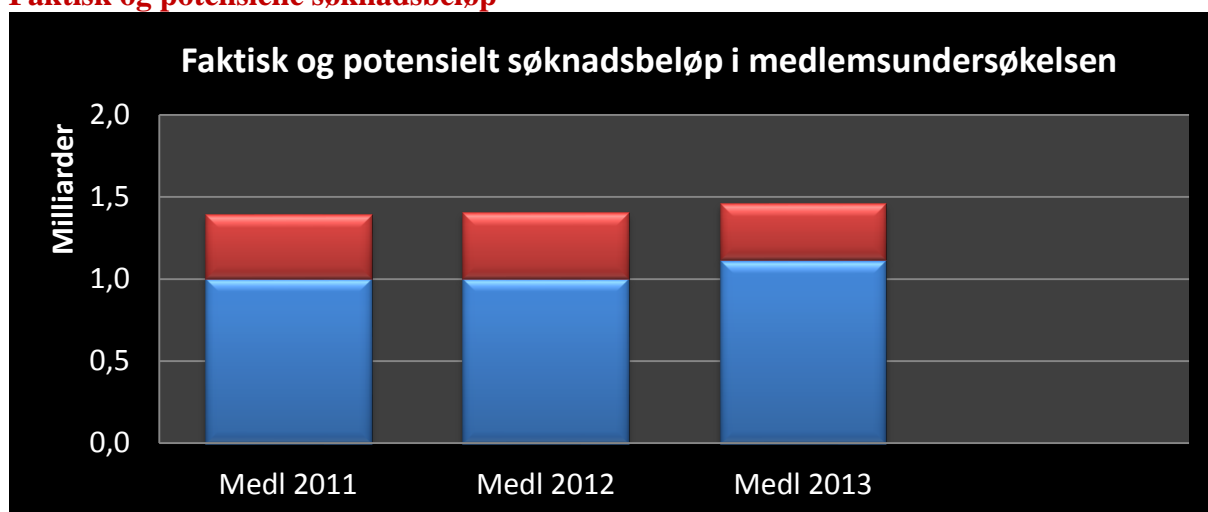
Basert på informasjon fra respondentene i 2013, kan vi anslå at det samlede søknadsbeløpet fra dette utvalget kunne vært 1,510 mrd. kr. ved optimale søknadsforhold. Tilsvarende i tidligere undersøkelser var det samme anslaget:

- 1,453 mrd. kr. i 2012
- 1,442 mrd. kr. i 2011

Anslaget er beregnet ved å regne ut differansen mellom søkt beløp og det beløpet de mener de kunne søkt om på hver enkelt respondent.

Dersom man legger til grunn søknadsbeløpet fra frivilligheten ut i fra LT tall (1,423 mrd. kr.) kunne det samlede søknadsbeløpet stipuleres til minst 1,81 mrd. kr. (se figur på neste side)

Faktisk og potensielle søknadsbeløp

Tallene i figuren over baserer seg i sin helhet på data fra medlemsundersøkelsen. Blå søyle viser hvor stort beløp respondentene svarer de har søkt på i undersøkelsen. Rød søyle representerer differansen mellom det beløpet de søkte refundert og det de selv mener at de kunne søkt om under optimale forhold. Tendensen er at beløpet som søkes refundert går litt opp og at beløpet de kunne søkt om i tillegg går litt ned.

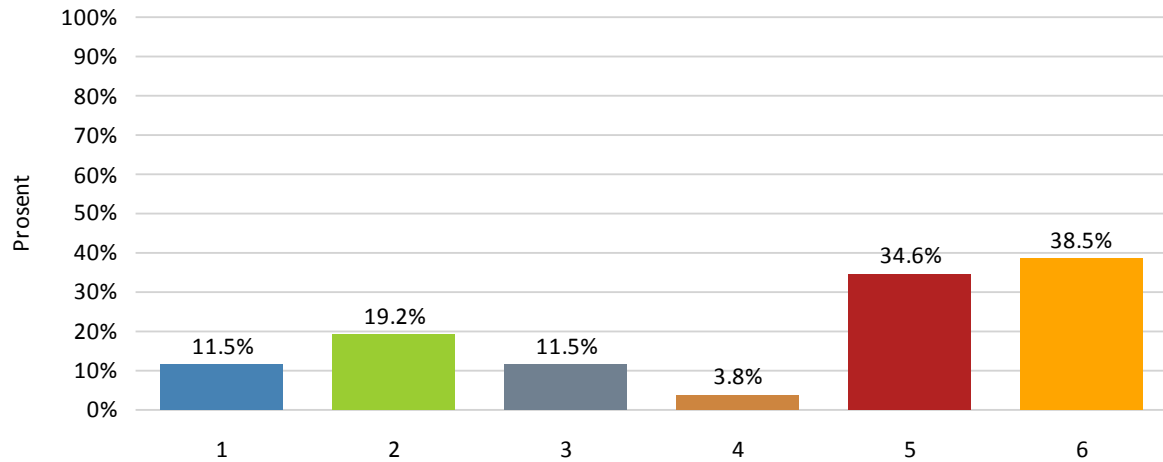

Tallene i figuren over baserer seg delvis på LT beregninger. Blå søyle viser hva LT oppgir at hele frivilligheten har søkt om. Rød søyle for perioden 2011-2013 viser det ekstrabeløpet respondentene i undersøkelsen oppgir at de kunne ha søkt om, under optimale forhold. Ekstrabeløpet utgjør om lag 30 % av søknadsbeløpet for våre respondenter. Søylene som indikerer det reelle behovet er et anslag basert på at ekstrabeløpet utgjør 30 % også for hele søknadsmassen basert på LT tall. Merk at tallet kun er en indikasjon da LT ikke har tall på hvor mye organisasjoner, som ikke deltar i Frivillighet Norges medlemsundersøkelse, kunne ha søkt om under optimale forhold.

Årsakene til at organisasjoner ikke deltar i momskompensasjonsordningen

Spørsmål. 13 i undersøkelsen:

Hvorfor søkte ikke organisasjonen om momskompensasjon i år?

- 1 Manglende kapasitet
- 2 Vi kjenner ikke til ordningen
- 3 For stor arbeidsmengde i forhold til forventet kompensasjonsbeløp
- 4 For store utgifter knyttet til å søke i forhold til forventet kompensasjonsbeløp (slik at vinninga går opp i spinninga)
- 5 Organisasjonen faller utenfor momskompensasjonsordningen
- 6 Annet, spesifiser her

Oversikten viser den prosentvise fordelingen mellom de ulike begrunnelsene respondentene oppgir for ikke å delta i momskompensasjonsordningen.

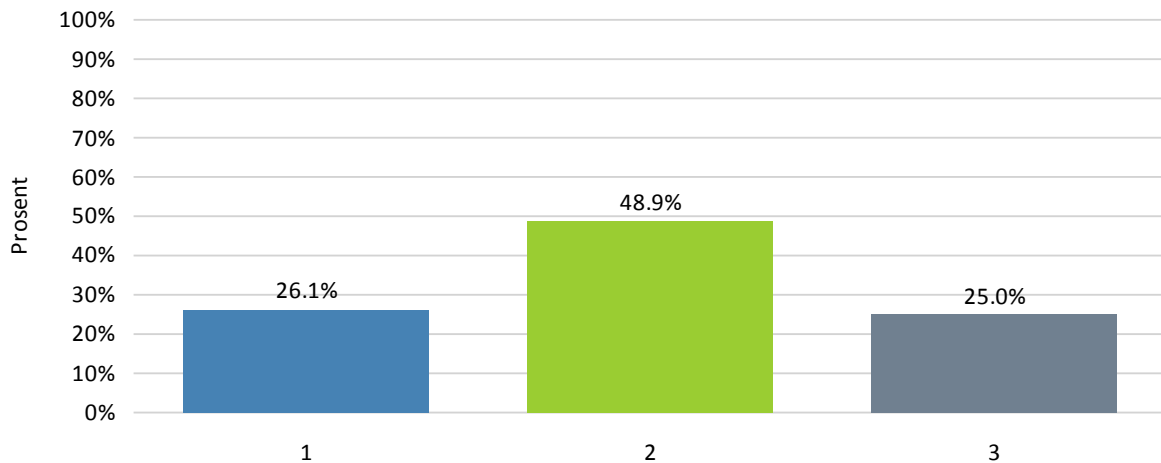
Blant de som har krysset av på *Annet* (38,5 %) svarer respondentene enten at de ikke rakk å søke før fristen, at de får avslag på søknaden år etter år, eller at de ikke har nok driftsutgifter. 17,2 % av organisasjonene som svarte på undersøkelsen har **ikke** søkt momskompensasjon i 2013 (1,9 % = Vet ikke).

Underleddenes deltakelse i ordningen

Fra og med undersøkelsen i 2011, ble lokalledd og regionalledd slått sammen til en kategori – underledd, for å gjøre rapporteringen enklere.

Spørsmål 12 i undersøkelsen:

Søkte organisasjonen om momskompensasjon på vegne av alle underledd?

1	Ja
2	Nei, vi søkte bare for noen av underleddene
3	Nei, vi søkte bare for sentralleddet

Blant respondentene i 2013 opplyser 25 % av dem at de ikke har søkt momskompensasjon for noen av sine underledd. Tilsvarende i tidligere undersøkelser var tallene:

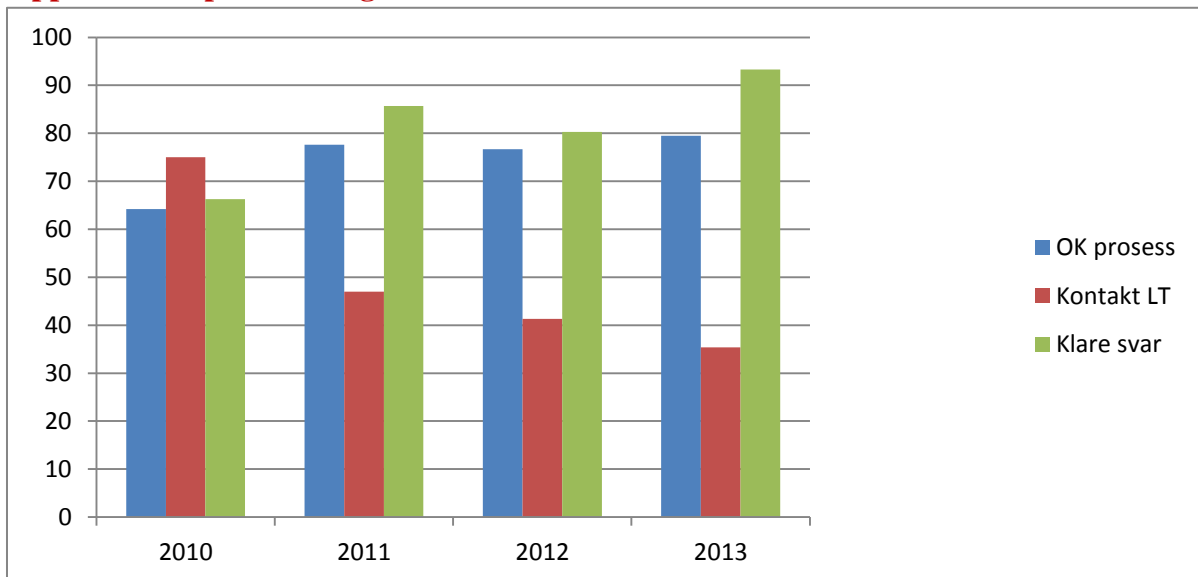
- 23,5 % i 2012
- 21,2 % i 2011
- 44 % i 2010

På spørsmål om hvorfor organisasjonene ikke har søkt på vegne av alle underledd, ser man at det fortsatt er mange av respondentene som enten opplever det som irrelevant eller utfordrende dersom man også skal søke på vegne av underleddene. Av de som ikke har søkt momskompensasjon for noen av sine underledd, oppgis følgende årsaker:

- underledd rapporterer ikke driftskostnader til sentralleddet: 65,1 % (66,7 % i 2012, 74,6 % i 2011 og 41,9 % i 2010)
- manglende kapasitet i underledd til å rapportere/sende inn søknad: 41,9 % (40,4 % i 2012, 62,7 % i 2011 og 32 % i 2010)
- noen underledd har ingen/ubetydelig økonomi: 58,1 % (56,1 % i 2012, 61 % i 2011 og 32,6 % i 2010)
- manglende kapasitet i sentralleddet til å innhente tall: 9,3 % (10,7 % i 2012, 20 % i 2011 30,2 % i 2010).

Den generelle trenden i perioden 2012 – 2013 er at tallene har stabilisert seg på alle årsaksforklaringene. Et eksempel er at frem til 2012 rapporterte et synkende antall respondenter at kapasiteten i sentralleddet er for dårlig til å innhente tall fra underleddene (fra 32 % i 2010 til 10,7 % i 2012). Fra og med 2012 ser dette ut til å ha stabilisert seg. Dette kan skyldes at organisasjonene har rustet opp sentralleddet slik at det har økt sin kapasitet eller at søknadsfristen fra LT ble forlenget til 1. september i 2012.

Opplevelse av prosessen og kontakten med LT

Søknadsprosess

Søkeprosessen oppleves som oversiktlig og lettfattelig (blå søyle) av de fleste respondentene. 79,5 % av de som har søkt om momskompensasjon, sier de opplevde prosessen som oversiktlig og lettfattelig. Tilsvarende i tidligere undersøkelser var tallene:

- 76,7 % i 2012
- 77,6 % i 2011
- 64,2 % i 2010

Trenden holder seg svak positiv stigende. Likevel er det viktig å påpeke at ca. 1/5 av respondentene fortsatt opplever at søknadsprosessen er utfordrende.

Kontakten med LT

Undersøkelsen viser at det er et synkende antall henvendelser til LT (rød søyle). I 2013 oppga 35,4 % av respondentene at de har vært kontakt med Lotteritilsynet i forbindelse med utformingen av søknaden om momskompensasjon. Tilsvarende i tidligere undersøkelser var tallene:

- 41,3 % i 2012
- 47 % i 2011
- 75 % i 2010

Selv om tallene viser en positiv trend der stadig færre ser ut til å ha behov for å ta kontakt med LT, må det likevel understrekes at det fortsatt er en høy andel av våre medlemmer som har behov for å henvende seg dit i forbindelse med søknad om momskompensasjon.

Klare svar

Undersøkelsen viser at det er flere som er fornøyde med LT svar (grønn søyle). I 2013 oppga 93,3 % av respondentene som har kontaktet LT at de fikk klare svar på konkrete spørsmål underveis i søknadsprosessen.

- 80,3 % i 2012
- 85,7 % i 2011
- 66,3 % i 2010

Vi ser at det er en klar oppgang fra 2012 til 2013. Dette kan tyde på at LT har styrket sin veilederrolle i søknadsprosessen knyttet til momskompensasjonsordningen.

Konklusjon momskompensasjonsordningen 2013

Frem til 2013 har rammebevilgningen som ligger til grunn for momskompensasjonsordningen økt i takt med de signaler regjeringen har gitt. Dette har ført til at søknadsbeløpet fra organisasjonene har gått opp og avkortingen av faktisk kompensert beløp har gått ned. I 2013 har respondentene totalt søkt om momskompensasjon med til sammen 1,165 mrd. kr, en økning på 106 millioner kr. fra 2012.

I 2012 fikk søkerne tildelt 620 mill. kr. i momskompensasjon. Alle søkerne fikk en avkorting på 49 % på grunnlag av søkt beløp. I 2013 fikk søkerne tildelt 941 mill. kr. i momskompensasjon. Alle søkerne fikk en avkorting på 30 % på grunnlag av søkt beløp.

Det er en tendens som viser at beløpet som søkes refundert går litt opp og at beløpet de kunne søkt om går litt ned.

Det er fortsatt en svak positiv, stigende trend i respondentenes erfaringer med kontakten med LT. Men fortsatt er det ca. 20 prosent som opplever søkeprosessen som utfordrende. Trenden korrelerer med at henvendelsene til LT har blitt noe færre.

I respondentenes kommentarer (tilleggsinformasjon fra spørsmålene som ikke gjenspeiles i diagrammene) til momskompensasjonsordningen kretser tilbakemeldingene seg rundt særlig to hovedtemaer:

1. At de frivillige organisasjonene ikke påføres unødvendig kompliserte rapporteringsregimer, og at momskompensasjonsordningen fortsatt må være enkel og tilgjengelig.
2. At momskompensasjon må økes til et nivå hvor den kompenserer faktiske utgifter.

Dette er i samsvar med de innspill Frivillighet Norge har gitt departementet.

Det er også flere søkere enn i foregående år. Mange av de nye søkerne har kommet til på grunn av at minstegrensen for å søke forenklet modell ble redusert fra 300 000 til 200 000 kr. i driftskostnader og minstegrensen for å søke etter dokumentert modell ble redusert fra 21 000 til 14 000 kroner i momskostnader.